

Edizzjoni Provviżorja

SENTENZA TAL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (It-Tmien Awla)

18 ta' Mejju 2017 (*)

“Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Kodiċi Doganali tal-Komunità – Regolament (KEE) Nru 2913/92 – Artikoli 94(1) u 96 – Proċedura ta' tranżitu estern tal-Komunità – Responsabbiltà tal-prinċipal – Artikoli 203, 204 u 206(1) – Tnissil tad-dejn doganali – Tneżġija mis-sorveljanza doganali – Nuqqas ta' eżekuzzjoni ta' wieċed mill-obbligi li jirriżultaw mill-użu ta' proċedura doganali – Distruzzjoni totali jew telf irrimedjabbli tal-merkanzija b'ala riżultat tan-natura reali tal-merkanzija jew minnabba żirkustanzi imprevedibbli jew forza maġġuri – Artikolu 213 – Responsabbiltà in solidum għall-żlas tad-dejn doganali – Direttiva 2006/112/KE – Taxxa fuq il-valur miżjud (VAT) – Artikolu 2(1) kif ukoll Artikoli 70 u 71 – Fatt taxxabli u eżiżibbiltà tat-taxxa – Artikoli 201, 202 u 205 – Persuni li għandhom iżallsu t-taxxa – Konstatazzjoni mill-uffiċju doganali tad-destinazzjoni ta' defiżit fit-trasport tal-merkanzija – Apparat ta' tbatil fil-parti ta' isfel tal-vagun b'tank magħluq inkorrektament jew bi sara”

Fil-Kawża C-154/16,

li għandha b'ala sużett talba għal deċiżjoni preliminari skont l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mill-Augstħks tiesas Administratvo lietu departaments (qorti suprema, dipartiment għall-affarijiet amministrattivi, il-Latvja), permezz ta' deċiżjoni tad-9 ta' Marzu 2016, li waslet fil-Qorti tal-Ġustizzja fil-15 ta' Marzu 2016, fil-proċedura

“Latvijas Dzelzcešs” VAS

vs

Valsts ieņēmumu dienests,

IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (It-Tmien Awla),

komposta minn M. Vilaras, President tal-Awla, M. Safjan (Relatur) u D. Šváby, Imqallfin,

Avukat ġenerali: M. Campos Sánchez-Bordona,

Reżistratur: A. Calot Escobar,

wara li rat il-proċedura bil-miktub,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippreżentati:

- għall-Gvern Latvjan, minn G. Bambone u D. Pešē, kif ukoll minn I. Kalnišs, b'ala aġenti,
- għall-Kummissjoni Ewropea, minn L. Grønfeldt kif ukoll minn M. Wasmeier u A. Sauka, b'ala aġenti,

wara li rat id-deċiżjoni, meħda wara li nstema' l-Avukat ġenerali, li l-kawża tinqata' mingajr konkluzjonijiet,

tagħti l-preżenti

Sentenza

1 It-talba għal deċiżjoni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikoli 94(1), 96, 203, 204, 206(1) u 213 tar-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 2913/92, tat-12 ta' Ottubru 1992, li jwaqqaf il-Kodiċi Doganali tal-Komunità (l-UE Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 2, Vol. 4, p. 307), kif emendat bir-Regolament (KE) Nru 648/2005 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tat-13 ta' April 2005 (UE 2005, L 117, p. 13) (iktar 'il quddiem il-"Kodiċi Doganali"), kif ukoll tal-Artikoli 70, 71, 201, 202 u 205 tad-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE, tat-28 ta' Novembru 2006, dwar is-sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur miżjud (UE 2006 L 347, p. 1, iktar 'il quddiem id-"Direttiva tal-VAT").

2 Din it-talba tressqet fil-kuntest ta' tilwima bejn VAS „Latvijas Dzelzceļš” (iktar 'il quddiem "LDz"), kumpannija pubblika b'responsabbiltà limitata li ta'ixxi b'ala prinċipal fis-sens tal-Kodiċi Doganali, u l-Valsts ieņēmumu dienests (awtorità tat-taxxa, il-Latvja) (iktar 'il quddiem il-"VID") dwar il-qlas ta' dejn doganali u tat-taxxa fuq il-valur miżjud (VAT) fuq l-importazzjoni.

Il-kuntest iuridiku

Id-dritt tal-Unjoni

Il-Kodiċi Doganali

3 Skont il-punti 9, 10, 12 sa 14, 19 u 21 tal-Artikolu 4 tal-Kodiċi Doganali:

“Għall-iskopijiet ta' dan il-Kodiċi, huma applikabbli definizzjonijiet li jsejnin:

[...]

(9) ‘Dejn doganali’ tfisser l-obbligazzjoni fuq persuna li tallas l-ammont ta' dazji fuq l-importazzjoni (dejn doganali fuq l-importazzjoni) [...] li japplika għal merkanzija speċifika skond id-dispożizzjonijiet tal-Komunità li huma fis-se...

(10) ‘Dazji fuq l-importazzjoni’ tfisser:

– dazji doganali u qlasijiet li għandhom effett ekwivalenti għal dazji doganali li għandhom jittallas fuq l-importazzjoni ta' merkanzija,

[...]

[...]

(12) ‘Debitur’ tfisser kull persuna responsabbli għall-qlas ta' dejn doganali.

(13) ‘Sorveljanza mill-awtoritajiet doganali’ tfisser azzjoni meħda b'mod ġenerali minn dawk l-awtoritajiet bil-għan li jiġuraw illi r-regoli doganali u, fejn xieraq, dispożizzjonijiet oħra applikabbli għal merkanzija soġġetta għal sorveljanza doganali jiġu osservati.

(14) ‘Kontrolli doganali’ tfisser atti speċifiċi magħmula mill-awtoritajiet doganali sabiex tiġi ġurata l-applikazzjoni korretta ta' regoli doganali u ta' li jsejnin oħrajn li jirregolaw id-d'ul, il-qlas, it-transitu, it-trasferiment u l-użu aħari ta' merkanzija trasportata bejn it-territorju doganali tal-Komunità u pajjiżi terzi u l-preżenza ta' merkanzija li ma jkollhiex status Komunitarju; tali atti jistgħu jinkludu l-eżami ta' merkanzija, il-verifika ta' data f'dikjarazzjonijiet u ta' l-eżistenza u l-awtentikità ta' dokumenti elettronici jew miktuba, l-eżami tal-kontijiet ta' impriji u ta' dokumenti

o?ra, l-ispezzjoni ta' mezzi ta' trasport, l-ispezzjoni ta' bagalji u ta' merkanzija o?ra li tin?arr minn jew fuq persuni u t-twertiq ta' inkjesti uffijali u ta' atti simili o?ra.

[...]

(19) 'Pre?entazzjoni ta' merkanzija lid-dwana' tfisser in-notifika lill-awtoritajiet doganali, bil-mod stipulat, tal-wasla ta' merkanzija fl-uffijju doganali jew f'kull post ie?or indikat jew approvat mill-awtoritajiet doganali.

[...]

(21) 'Detentur tal-pro?edura' tfisser il-persuna li f'isimha tkun saret id-dikjarazzjoni doganali jew il-persuna li lilha jkunu ?ew trasferiti d-drittijiet u l-obbligazzjonijiet tal-persuna fuq imsemmija fir-rigward ta' pro?edura doganali."

4 L-Artikolu 37 ta' dan il-kodi?i jipprevedi li:

"1. Merkanzija mda??la fit-territorju doganali tal-Komunità g?andha, mill-?in tad-d?ul tag?ha, tkun so??etta g?al sorveljanza doganali. Tista' tkun so??etta g?al kontrolli doganali skond id-dispo?izzjonijiet fis-se??.

2. G?andha tibqa' ta?t dik is-sorveljanza g?a?-?mien ne?essarju biex ji?i stabbilit l-istatus doganali tag?ha, jekk ikun xieraq, u fil-ka? ta' merkanzija mhux tal-Komunità u ming?ajr pre?udizzju g?all-Artikolu 82(1), sakemm l-istatus doganali tag?ha jinbidel, tid?ol f'?ona ?ielsa jew ma??en ?ieles jew tkun esportata mill-?did jew meqruda skond l-Artikolu 182."

5 L-Artikolu 38(1)(a) tal-imsemmi kodi?i jistabbilixxi li:

"Merkanzija mda??la fit-territorju doganali tal-Komunità g?andha titwassal mill-persuna li dda??alha fil-Komunità ming?ajr dewmien, mir-rota spe?ifikata mill-awtoritajiet doganali u skond l-istruzzjonijiet tag?hom, jekk ikun hemm:

(a) fl-uffijju doganali nominat mill-awtoritajiet doganali jew f'xi post ie?or nominat jew approvat minn dawk l-awtoritajiet".

6 L-Artikolu 40 tal-istess kodi?i huwa fformulat kif ?ej:

Il-merkanzija mda??la fit-territorju doganali tal-Komunità g?andha tkun pre?entata lid-dwana mill-persuna li ?abitha f'dak it-territorju jew, jekk xieraq, mill-persuna li tassumi r-responsabbiltà g?at-trasport tal-merkanzija wara li tkun hekk da?let [...]"

7 L-Artikolu 59(2) tal-Kodi?i Doganali jipprevedi li:

"Merkanzija tal-Komunità dikjarata g?al pro?edura ta' esportazzjoni, pro?essar tal-?ru? [passiv], ?arr jew maga?ina?? doganali g?andha tkun so??etta g?as-sorveljanza doganali mill-?in ta' l-a??ettazzjoni tad-dikjarazzjoni doganali sa dak il-?in li t?alli t-territorju doganali tal-Komunità jew tingered jew id-dikjarazzjoni doganali ti?i invalidata."

8 L-Artikolu 91(1)(a) ta' dan il-kodi?i jipprevedi li:

"Il-pro?ess ta' transitu estern g?andu jippermetti l-moviment minn punt g?all-ie?or fit-territorju doganali tal-Komunità ta':

(a) merkanzija mhux tal-Komunità, ming?ajr ma dik il-merkanzija tkun so??etta g?al dazji fuq l-importazzjoni u ?lasijiet o?ra jew g?al mi?uri ta' politika kummer?jali”.

9 Skont l-Artikolu 92 tal-imsemmi kodi?i:

“1. Il-pro?edura ta' transitu estern g?andha tintemm u l-obbligazzjonijiet tad-detentur g?andhom ikunu mwettqa meta l-prodotti mqieg?da ta?t il-pro?edura u d-dokumenti me?tie?a jkunu ing?ataw lill-uffi?ju doganali tad-destinazzjoni skond id-dispo?izzjonijiet tal-pro?edura in kwistjoni.

2. L-awtoritajiet doganali g?andhom iwettqu l-pro?edura meta jkunu f'pozizzjoni li jistbilixxu, fuq il-ba?i ta' paragun tad-data disponibbli g?all-uffi?ju tat-tluq u dik disponibbli lill-uffi?ju doganali tad-destinazzjoni, li l-pro?edura tkun intemmet korrettement.”

10 L-Artikolu 94(1) tal-istess kodi?i jistabbilixxi li:

“Il-prin?ipal g?andu jipprovdi garanzija sabiex jizgura l-?las ta' kull dejn doganali jew tariffi ie?or li jistg?u jin?olqu fir-rigward tal-prodotti.”

11 Skont l-Artikolu 96 tal-Kodi?i Doganali:

“1. Il-prin?ipal g?andu jkun id-detentur tal-pro?edura ta?t il-pro?edura ta' transitu estern tal-Komunità. G?andu jkun responsabbli g?al:

(a) pre?entazzjoni tal-merkanzija intatta fl-uffi??ju doganali tad-destinazzjoni fit-terminu ta?-?mien preskritt u bl-osservanza dovuta tal-mi?uri adottati mill-awtoritajiet doganali sabiex ti?i ?gurata l-identifikazzjoni;

(b) l-osservanza tad-dispo?izzjonijiet li g?andhom x'jaqsmu mal-pro?edura tat-transitu tal-Komunità.

2. Minkejja [Bla ?sara g?al] l-obbligazzjonijiet tal-prin?ipal skond il-paragrafu 1, min i?orr jew jircevi merkanzija u ja??etta merkanzija meta jkun jaf li qeg?da ti??aqalaq ta?t transitu tal-Komunità g?andu wkoll ikun responsabbli g?all-produzzjoni tal-merkanzija intatta fl-uffi??ju doganali tad-destinazzjoni fit-terminu ta?-?mien preskritt u bl-osservanza dovuta tal-mi?uri adottati mill-awtoritajiet doganali sabiex ti?i ?gurata l-identifikazzjoni.”

12 L-Artikolu 202(1)(a) tal-imsemmi kodi?i jistabbilixxi li:

“Dejn doganali fuq l-importazzjoni g?andu ji?i inkors permezz ta':

(a) l-introduzzjoni kontra l-li?i fit-territorju doganali tal-Komunità ta' merkanziji so??etti g?al dazji fuq l-importazzjoni

[...]”

13 L-Artikolu 203 tal-istess kodi?i jipprevedi li:

“1. Dejn doganali fuq l-importazzjoni g?andu ji?i inkors permezz:

– tat-tne??ija kontra l-li?i mis-sorveljanza doganali ta' merkanziji so??etti g?al dazji fuq l-importazzjoni.

2. Id-dejn doganali g?andu ji?i inkors fil-mument meta l-merkanziji jitne??ew minn ta?t is-sorveljanza doganali.

3. Id-debituri g?andhom ikunu:

- il-persuna li tkun ne??iet il-merkanzija minn ta?t is-sorveljanza doganali,
- kull persuna li tkun ipparte?ipat f'dik it-tne??ija u li kienet taf jew ra?onevolment kellha tkun taf li l-merkanziji kienu qed jitne??ew minn ta?t is-sorveljanza doganali, u
- kull persuna li akkwistat jew ?ammet il-merkanziji kon?ernati u li kienet taf jew ra?onevolment kellha tkun taf fil-?in li akkwistat jew ir?eviet il-merkanziji li kienu tne??ew minn ta?t is-sorveljanza doganali,

u

- fejn ikun xieraq, il-persuna li tkun me?tie?a li tissodisfa l-obbligazzjonijiet li jinqalg?u mill-?a?na temporanja tal-merkanziji jew mill-u?u tal-pro?edura doganali li ta?tha kienu tqieg?du dawk il-merkanziji.”

14 Skont l-Artikolu 204 tal-Kodi?i Doganali:

“1. Dejn doganali fuq l-importazzjoni g?andu ji?i inkors permezz:

(a) tan-nuqqas ta' e?ekuzzjoni ta' wie?ed mill-obbligi li jinqalg?u, fir-rigward ta' merkanziji so??etti g?al dazji fuq l-importazzjoni, mill-?a?na temporanja tag?hom jew mill-u?u tal-pro?edura doganali li ta?tha jkunu tqieg?du

[...]

f'ka?ijiet o?ra barra dawk li ssir referenza g?alihom fl-Artikolu 203 ?lief meta ji?i stabbilit li dawk in-nuqqasijiet m'g?andhom ebda effett sinifikanti fuq l-operazzjoni korretta tal-?a?na temporanja jew pro?edura doganali kon?ernata.

2. Id-dejn doganali g?andu ji?i inkors jew fil-mument meta l-obbligazzjoni li n-nuqqas ta' l-e?ekuzzjoni tag?ha tag?ti lok g?ad-dejn doganali ma ti?ix issodisfata jew fil-mument meta l-merkanziji jitqieg?du ta?t il-pro?edura doganali involuta fejn ji?i stabbilit sussegwentement li kondizzjoni li tirregola t-tqeg?id tal-merkanziji ta?t l-imsemmija pro?edura jew l-g?oti ta' rata mnaqqsa jew ming?ajr ?ieda ta' dazju fuq l-importazzjoni bis-sa??a ta' l-u?u finali tal-merkanziji ma ?ietx fil-fatt issodisfata.

3. Id-debitur g?andu jkun il-persuna li tkun me?tie?a, skond i?-?irkostanzi, jew li tesegwixxi l-obbligazzjonijiet li jo?or?u, fir-rigward ta' merkanziji so??etti g?al dazji fuq l-importazzjoni, mill-?a?na temporanja tag?hom jew mill-u?u tal-pro?edura doganali li ta?tha jkunu tqieg?du, jew li t?ares il-kondizzjonijiet li jirregolaw it-tqeg?id tal-merkanziji ta?t dik il-pro?edura.”

15 L-Artikolu 206(1) ta' dan il-kodi?i jipprevedi li:

“Permezz ta' deroga mill-Artikoli 202 u 204(1)(a), ebda dejn doganali fuq l-importazzjoni m'g?andu jitqies li hu dovut fir-rigward ta' merkanziji spe?ifi?i fejn il-persuna interessata tipprova li n-nuqqas ta'e?ekuzzjoni ta' l-obbligazzjonijiet li jo?or?u:

- mid-dispo?izzjonijiet ta' l-Artikoli 38 sa 41 u t-tieni in?i? ta' l-Artikolu 177, jew

- mi-?amma tal-merkanziji kon?ernati f'?a?na temporanja, jew
- mill-u?u tal-pro?edura doganali li ta?tha tqieg?du l-merkanziji,

li jirrizulta mid-distruzzjoni totali jew telf g?al kollox [irrimedjabbli] ta' l-imsemmija merkanziji b?ala ri?ultat tan-natura reali tal-merkanziji jew ?irkostanzi imprevedibbli jew forza ma??uri, jew b?ala konsegwenza ta' awtorizzazzjoni mill-awtoritajiet doganali.

G?all-iskop ta' dan il-paragrafu, il-merkanziji g?andhom ikunu mitlufa g?al kollox meta jsiru mhux tajbin g?all-u?u minn xi persuna."

16 Skont l-Artikolu 213 tal-imsemmi kodi?:

"Fejn diversi persuni jkunu responsabbli g?all-?las ta' dejn doganali wie?ed, dawn g?andhom ikunu responsabbli solidament u separatament g?al dak id-dejn."

Ir-Regolament Nru 2454/93

17 L-Artikolu 360(1) tar-Regolament tal-Kummissjoni (KEE) Nru 2454/93, tat?2 ta' Lulju 1993, li jiffissa d-dispo?izzjonijiet g?all-implementazzjoni tar-Regolament Nru 2913/92 (?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 2, Vol. 6, p. 3), kif emendat bir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 414/2009, tat-30 ta' April 2009 (?U 2009, L 125, p. 6), jipprevedi li:

"Il-trasportatur g?andu jkun me?tie? li jni??el fid-Dokument ta' Akkumpanjament fit-Tran?itu – Dokument ta' Akkumpanjament fit-Tran?itu/Sigurtà u jippre?entah flimkien mal-konsenja lill-awtoritajiet doganali tal-Istat Membru li fit-territorju tieg?u jinsab il-mezz ta' trasport:

[...]

(e) fil-ka? ta' kull in?ident jew a??ident li jista' jaffettwa l-abbiltà tal-prin?ipal jew tal-kurrier [trasportatur] li jikkonforma ma' l-obligazzjonijiet tieg?u."

Id-Direttiva tal-VAT

18 Skont l-Artikolu 2(1) tad-Direttiva tal-VAT:

"It-transazzjonijiet li ?ejjin g?andhom ikunu so??etti g?all-VAT:

[...]

(d) l-importazzjoni ta' merkanzija."

19 L-Artikolu 60 ta' din id-direttiva jipprevedi li:

"Il-post ta' importazzjoni ta' merkanzija g?andu jkun l-Istat Membru li fit-territorju tieg?u tinsab il-merkanzija meta tid?ol fil-Komunità."

20 L-ewwel paragrafu tal-Artikolu 61 tal-imsemmija direttiva jipprevedi li:

"B?ala deroga mill-Artikolu 60, fejn, malli tid?ol fil-Komunità, merkanzija li mhijiex f'?irkolazzjoni ?ielsa titqieg?ed ta?t wie?ed mill-arran?amenti jew sitwazzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 156, jew ta?t arran?amenti g?al importazzjoni temporanja b'e?enzjoni totali minn dazju ta' importazzjoni, jew ta?t arran?amenti ta' transitu esterni, il-post ta' importazzjoni ta' tali merkanzija g?andu jkun l-Istat Membru li fit-territorju tieg?u l-merkanzija ma tibqax koperta minn dawk l-arran?amenti jew

sitwazzjonijiet.”

21 Skont l-Artikolu 70 tal-istess direttiva:

“L-avveniment li jagħti lok għal talaq għandu jsej u l-VAT għandha tihi imposta meta l-merkanzija tkun impurtata.”

22 L-Artikolu 71 tad-Direttiva tal-VAT jistabbilixxi li:

“1. Meta, mad-dwal fil-Komunità, il-merkanzija titqiegħed [...] ta' arranġamenti ta' importazzjoni temporanji b'eżenzjoni totali tad-dazju fuq l-importazzjoni, jew ta' arranġamenti ta' trażitu esterni, l-avveniment li jagħti lok għal talaq isej u l-VAT għandha tihi imposta biss meta l-merkanzija ma tibqax ta' dawk l-arranġamenti jew sitwazzjonijiet.

Madankollu, meta l-merkanzija impurtata tkun soġġetta għad-dazji doganali, jew għal imposti agrikoli jew għal xi piżijiet li għandhom effett ekwivalenti li jwinstabbiliti skont politika komuni, l-avveniment li jagħti lok għal talaq għandu jsej u l-VAT għandha tihi imposta meta jsej l-avveniment li jagħti lok għal talaq fir-rigward ta' dawk id-dazji u dawk id-dazji jsiru dovuti.

2. Meta merkanzija impurtata ma tkunx soġġetta għall-ebda mid-dazji msemmija fit-tieni subparagrafu tal-paragrafu 1, l-Istati Membri għandhom, rigward l-avveniment li jagħti lok għal talaq u l-mument meta l-VAT issir dovuta, japplikaw id-dispożizzjonijiet li jkun hemm fis-sej li jirregolaw id-dazji doganali.”

23 Skont l-Artikolu 201 ta' din id-direttiva:

“Ma' l-importazzjoni, il-VAT għandha titallas mill-persuna jew mill-persuni nominati jew rikonoxxuti b'ala responsabbli mill-Istat Membru ta' l-importazzjoni.”

24 L-Artikolu 202 tal-imsemmija direttiva jipprevedi li:

“Il-VAT għandha titallas mill-persuna li tikkawza li l-merkanzija koperta minn arranġamenti jew sitwazzjonijiet elenkati fl-Artikoli 156, 157, 158, 160 u 161 li ma jibqgħux ikunu koperti.”

25 L-Artikolu 205 tal-istess direttiva huwa fformulat kif sej:

“Fis-sitwazzjonijiet imsemmija fl-Artikoli 193 sa 200 u l-Artikoli 202, 203 u 204, l-Istati Membri jistgħu jipprovdu illi persuna li mhix il-persuna responsabbli għall-talaq tal-VAT għandha tkun responsabbli in solidum għall-talaq tal-VAT.”

Id-dritt Latvjan

26 Il-paragrafu 2.2 tal-Artikolu 2 tal-Likums par pievienot's vrtbas nodokli (lihi dwar il-VAT), tad-9 ta' Marzu 1995 (*Latvijas Vstnesis*, 1995, Nru 49), li kienet fis-sej sal-31 ta' Diembru 2012, kien jipprevedi li:

“Bla sara għad-dispożizzjonijiet l-oħra ta' din il-lihi, kull importazzjoni ta' merkanzija hija suġġetta għat-taxxa.”

27 L-Artikolu 12(2) ta' din il-lihi kien jistabbilixxi li:

“Meta tihi importata merkanzija, it-taxxa hija dovuta minn kull persuna li tirrilaxxa l-merkanzija għal iirkulazzjoni libera. It-taxxa fuq il-merkanzija importata ssir eħiħibbli mill-mument li jsiru eħiħibbli d-dazji doganali [...]”.

Il-kawża prinċipali u d-domandi preliminari

28 Mid-deċiżjoni tar-rinviju jirriżulta li, fil-25 ta' Frar 2011, LDz, fil-kwalità tagħha b'ala prinċipal, qiegħdet grupp ta' vaguni b'tank ta't il-proċedura ta' tranżitu estern tal-Komunità, fis-sens tal-Artikolu 91 tal-Kodiċi Doganali, billi ppreżentat nota ta' kunsinna ferrovjarja. Il-merkanzija fi tranżitu, jiġifieri s-solvent, kellha tiġi ttrasportata mit-trasportatur tagħha, Baltijas Tranzīta Serviss, lejn l-uffiċċju doganali tad-destinazzjoni, f'dan il-każ il-post ta' kontroll doganali tal-port ta' Ventspils (il-Latvja).

29 Waqt it-trasport ta' din il-merkanzija fit-territorju Latvjan, l-uffiċċju kkonstatat li s-solvent kien qed inixxi mill-apparat ta' tbatil fil-parti ta' isfel ta' wieċed mill-vaguni b'tank. Fit-28 ta' Frar u fl-1 ta' Marzu 2011, tfaßlu l-uffiċċji rapporti standard, jiġifieri rapport ta' kontroll u rapport li jikkonstata l-istat tekniku ta' dan il-vagun b'tank, dwar id-difetti tat-tank ikkonfermat u dwar il-miżuri meħuda sabiex tiġi evitata l-isara. Fl-1 ta' Marzu 2011, l-uffiċċju rrapportat ukoll l-uffiċċju ta' konstatazzjoni ta' l-isara li 2 448 kilogramma (kg) ta' merkanzija kienet nieqsa mit-tank ikkonfermat.

30 Fl-10 ta' Marzu 2011, l-uffiċċju doganali tad-destinazzjoni kkonstata defiżit fit-trasport tal-merkanzija ta' 2 448 kg dovut għall-fatt li l-apparat ta' tbatil fil-parti ta' isfel tal-vaguni b'tank inkwistjoni ma kienx ingħalaq korrettament jew kien bi l-isara. Fl-assenza ta' għoti lill-uffiċċju doganali tad-destinazzjoni ta' dokument dwar il-preżentazzjoni tal-merkanzija nieqsa u dwar l-għeluq regolari tal-proċedura ta' tranżitu estern tal-Komunità u, fl-assenza ta' provi li d-defiżit fit-trasport tal-merkanzija kien jirriżulta minn att tal-kunsinnatur, il-VID adottat deċiżjoni li permezz tagħha hija kkalkolat id-dejn doganali ta' LDz fl-ammont ta' 63.26 lats Latviani (LVL) (madwar EUR 90.01), u d-dejn tal-VAT ta' din il-kumpannija fl-ammont ta' LVL 228.02 (madwar EUR 324.44). LDz ikkontestat din id-deċiżjoni. Id-direttur ġenerali tal-VID ikkonferma din tal-aħħar permezz ta' deċiżjoni tas-16 ta' Settembru 2011.

31 Għalhekk LDz ressqet kawża quddiem l-Administratvur rajona tiesa (qorti amministrattiva distrettwali, il-Latvja) li permezz tagħha talbet l-annullament ta' din l-aħħar deċiżjoni, billi tosserva li, f'dan il-każ, diversi persuni setgħu kienu responsabbli *in solidum* għall-qlas tad-dejn doganali inkwistjoni, b'mod partikolari l-persuni responsabbli għall-eżekuzzjoni teknika tat-trasport u għall-istabbiliment korrett tar-rapport ta' konstatazzjoni ta' l-isara. Barra minn hekk, LDz issostni li l-VID ma kinitx qadet inkunsiderazzjoni l-fatt li d-defiżit fit-trasport tal-merkanzija kien jirriżulta mid-distruzzjoni totali jew mit-telf irrimedjabbli tal-merkanzija kkonfermata, b'ala riżultat tan-natura reali ta' din il-merkanzija jew minnabba lirkustanzi imprevedibbli jew forza maħħuri.

32 Permezz ta' sentenza tas-6 ta' Awwissu 2013, l-imsemmija qorti qadet ir-rikors ta' LDz.

33 Permezz ta' sentenza tat-8 ta' Diċembru 2014, l-Administratvur apgabt l-isara (qorti amministrattiva reġjonali, il-Latvja) qadet l-appell ippreżentat minn LDz kontra s-sentenza mogħtija fl-ewwel istanza.

34 Fil-kuntest tal-eżami tal-appell ta' kassazzjoni ppreżentat minn LDz, l-Avgstħkħs tiesas Administratvur lietu departaments (qorti suprema, dipartiment għall-affarijiet amministrattivi, il-Latvja) tesprimi, qabelxejn, dubji dwar il-kwistjoni dwar jekk huwiex korrett li l-VID u l-qradi ta' grad inferjuri applikaw, f'dan il-każ, l-Artikolu 203(1) tal-Kodiċi Doganali, dwar it-tneħħija ta' merkanzija mis-sorveljanza doganali. Din il-qorti tindika f'dan ir-rigward, minn naħa, li l-VID tqis li l-punt 2.2 tal-"Manwal dwar it-Tranżitu" tad-Direttorat ġenerali "Tassazzjoni u Unjoni Doganali" tal-Kummissjoni (dokument ta' l-idma Taxud/2033/2008/LV Rev. 4), tal-15 ta' Settembru 2009, japplika f'kull kaħ fejn defiżit fit-trasport tal-merkanzija huwa kkonstatat mill-uffiċċju doganali ta' destinazzjoni, filwaqt li, min-naħa l-oħra, LDz tinsisti fuq konstatazzjonijiet li jistabbilixxi, f'dan il-każ, tnixxija tas-solvent mit-tank ikkonfermat għal raħuni ta' natura teknika, u ssemmi l-atti intiħi sabiex il-l-isara tiħi

rrimedjata.

35 F'dan il-kuntest, il-qorti tar-rinviju tistaqsi jekk, f'irkustanzi b'al dawk fil-kaw?a prin?ipali, g?andux pjuttost ji?i applikat l-Artikolu 204(1)(a) tal-Kodi?i Doganali, moqri flimkien mad-deroga prevista fl-Artikolu 206(1) ta' dan il-kodi?i, li jippermetti li ma ji?ix ikkalkolat id-dejn doganali fuq l-importazzjoni jekk ti?i stabbilita d-distruzzjoni totali tal-merkanzija, li teskludi d-d?ul tag?ha fis-sistema ekonomika tal-Unjoni Ewropea.

36 Sussegwentement, din il-qorti tfakkar li l-kwistjoni tal-e?enzjoni mill-?las tad-dazji fuq l-importazzjoni hija marbuta ma' dik tal-e?enzjoni mill-VAT. F'dan ir-rigward, hija titlaq mill-prin?ipju li jg?id li, peress li l-applikazzjoni tal-Kodi?i Doganali ma tirrikjedix li ji?u kkalkolati d-dazji doganali fuq l-importazzjoni g?al merkanzija li tkun inqas waqt li kienet ta?t il-pro?edura ta' tran?itu estern tal-Komunita', u li, min?abba dan il-fatt, ma setg?etx ti?i integrata fis-sistema ekonomika tal-Unjoni, lanqas il-VAT ma g?andha tit?allas.

37 Fl-a??ar nett, l-imsemmija qorti tosserva li, minkejja li jirri?ulta b'mod suffi?jementent ?ar mill-Artikolu 94(1) u mill-Artikolu 96(1) tal-Kodi?i Doganali li l-prin?ipali huwa responsabbli g?all-?las tad-dejn doganali u li l-Qorti tal-?ustizzja enfasizzat, fil-?urisprudenza tag?ha, l-importanza tar-responsabbiltà tal-prin?ipal fil-kuntest tas-salvagwardja tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni u tal-Istati Membri, jibqg?u numru ta' domandi dwar il-portata tad-dispo?izzjonijiet tal-Kodi?i Doganali li jipprevedu r-responsabbiltà ta' persuni o?ra, g?al dak li jirrigwarda kemm l-e?ekuzzjoni tal-obbligi li jirri?ultaw mill-pro?edura ta' tran?itu estern tal-Komunita' kif ukoll il-?las tad-dejn doganali. Fil-fatt, kemm bis-sa??a tal-Artikolu 203 ta' dan il-kodi?i kif ukoll skont l-Artikolu 204 tieg?u, i?-?irku ta' persuni li jistg?u jin?ammu responsabbli min?abba t-tnixxija kkon?ernata jista' jmur lil hinn mill-prin?ipal wa?du.

38 F'dawn i?-?irkustanzi, l-Augst?k?s tiesas Administrat?vo lietu departaments (qorti suprema, dipartiment g?all-affarijiet amministrattivi), idde?idiet li tissospendi l-pro?eduri quddiemha u li tag?mel lill-Qorti tal-?ustizzja d-domandi preliminari li ?ejjin:

“1) L-Artikolu 203(1) [tal-Kodi?i Doganali] g?andu ji?i interpretat fis-sens li japplika f'kull ka? fejn il-volum totali tal-merkanzija ma jkunx ?ie ippre?entat lill-uffi??ju doganali ta' destinazzjoni tal-pro?edura ta' tran?itu estern, inklu? meta d-distruzzjoni totali jew it-telf irrimedjabbli tal-merkanzija ji?u pprovati b'mod soddisfa?enti?

2) Fil-ka? ta' risposta fin-negattiv g?all-ewwel domanda, il-prova soddisfa?enti tad-distruzzjoni totali tal-merkanzija u, g?aldaqstant, tal-fatt li huwa esklu? li l-merkanzija tid?ol fis-sistema ekonomika tal-Istat Membru, tista' tag?ti lok g?all-applikazzjoni tal-Artikoli 204(1)(a) u 206 [tal-Kodi?i Doganali], ming?aqr ma [ji?i kkalkolat dejn doganali li jirrigwarda] l-volum ta' merkanzija mitlufa [meqruda] ta?t il-pro?edura ta' tran?itu estern [tal-Komunita'] [...]?

3) Jekk l-Artikoli 203(1), 204(1)(a) u 206 [tal-Kodi?i Doganali] g?andu [g?andhom] ji?u interpretati fis-sens li dazju fuq l-importazzjoni g?andu ji?i kkalkolat fuq il-volum ta' merkanzija meqruda matul il-pro?edura ta' tran?itu estern [tal-Komunita'], l-Artikoli 2(1)(d), 70 u 71 tad-[Direttiva tal-VAT] g?andu ji?i interpretat [g?andhom ji?u interpretati] fis-sens li, flimkien mad-dazji fuq l-importazzjoni, hija wkoll dovuta [l-VAT], anki jekk ji?i esklu? il-fatt li l-merkanzija tid?ol effettivament fis-sistema ekonomika tal-Istat Membru?

4) L-Artikolu 96 [tal-Kodi?i Doganali] g?andu ji?i interpretat fis-sens li l-prin?ipal jibqa' su??ett g?all-?las tad-dejn doganali li jirri?ulta mill-pro?edura ta' tran?itu estern [tal-Komunita'], sew jekk it-trasportatur ikunx osserva l-obbligi msemmija fl-Artikolu 96(2) tal-imsemmi [kodi?i], sew jekk le?

5) L-Artikoli 94(1), 96(1) u 213 [tal-Kodi?i Doganali] g?andhom ji?u interpretati fis-sens li l-

uffi??ju doganali ta' Stat Membru g?andu l-obbligu li j?omm responsabbli *in solidum* lill-persuni kollha li, flimkien mal-prin?ipal, g?andhom, fil-ka? inkwistjoni, jitqiesu b?ala persuni responsabbli g?all-?las tad-dejn doganali konformement mad-dispo?izzjonijiet [ta' dan il-kodi?i]?

6) Fil-ka? ta' risposta fl-affermattiv g?ad-domanda pre?edenti, u jekk il-le?i?lazzjoni ta' Stat Membru torbot b?ala prin?ipju l-obbligu ta' ?las [tal-VAT] relatata mal-importazzjoni ta' o??ett mal-pro?edura ta' rilaxx g?al ?irkolazzjoni libera tal-merkanzija, l-Artikoli 201, 202 u 205 tad-[Direttiva tal-VAT] g?andhom ji?u interpretati fis-sens li l-Istat Membru g?andu l-obbligu li j?omm responsabbli *in solidum* lill-persuni kollha li g?andhom, f'ka? spe?ifiku, jitqiesu b?ala persuni responsabbli g?all-?las [tal-VAT] konformement mad-dispo?izzjonijiet [tal-Kodi?i Doganali]?

7) Fil-ka? ta' risposta fl-affermattiv g?all-?ames u/jew g?as-sitt domanda, l-Artikoli 96(1) u 213 [tal-Kodi?i Doganali] kif ukoll l-Artikoli 201, 202 u 205 tad-[Direttiva tal-VAT] g?andhom ji?u interpretati fis-sens li, jekk l-uffi??ju doganali kien i??ustifikat li, g?all-finijiet tal-?las tad-dejn doganali, i?omm responsabbli *in solidum* lil wa?da mill-persuni responsabbli g?all-?las tat-taxxa flimkien mal-prin?ipal, dan jista' fih innifsu ji??ustifika li dan tal-a??ar ji?i e?entat mill-obbligu li j?allas id-dejn doganali?"

Fuq id-domandi preliminari

Fuq l-ewwel domanda

39 Permezz tal-ewwel domanda tag?ha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk l-Artikolu 203(1) tal-Kodi?i Doganali g?andux ji?i interpretat fis-sens li din id-dispo?izzjoni tapplika fil-ka? fejn il-volum totali tal-merkanzija mqieg?da ta?t il-pro?edura ta' tran?itu estern tal-Komunità ma jkunx ?ie ppre?entat lill-uffi??ju doganali tad-destinazzjoni previst fil-kuntest ta' din il-pro?edura, min?abba d-distruzzjoni totali jew it-telf irrimedjabbli ta' parti minn din il-merkanzija pprovat b'mod sodisfa?enti.

40 F'dan ir-rigward, g?andu jifakkar li, bis-sa??a tal-Artikolu 203(1) tal-Kodi?i Doganali, it-tne??ija mis-sorveljanza doganali ta' merkanzija su??etta g?al dazji fuq l-importazzjoni to?loq dejn doganali fuq l-importazzjoni.

41 Skont il-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja, il-kun?ett ta' "tne??ija mis-sorveljanza doganali", li jinsab fl-Artikolu 203(1) tal-Kodi?i Doganali, g?andu ji?i interpretat fis-sens li jkopri kull att jew ommissjoni li jkollhom b?ala ri?ultat li jimpedixxu, anki g?al ?mien qasir, li l-awtoritajiet doganali kompetenti jkollhom a??ess g?al merkanzija ta?t sorveljanza doganali u li jwettqu l-kontrolli previsti mill-Artikolu 37(1) tal-Kodi?i Doganali (sentenzi tal-1 ta' Frar 2001, D. Wandel, C?66/99, EU:C:2001:69, punt 47, kif ukoll tat-12 ta' ?unju 2014, SEK Zollagentur, C?75/13, EU:C:2014:1759, punt 28 u l-?urisprudenza ??itata).

42 Għaldaqstant, kull irtirar, li ma jkunx awtorizzat mill-awtorità doganali kompetenti, ta' merkanzija suq?etta għas-sorveljanza doganali tal-post ta' depożitu awtorizzat, kemm jekk mhux intenzjonali kif ukoll jekk intenzjonali, b'għal serq, jikkostitwixxi tneq?ija ta' merkanzija mis-sorveljanza doganali, fis-sens tal-Artikolu 203(1) tal-imsemmi kodiċi (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tal-1 ta' Frar 2001, D. Wandel, C-66/99, EU:C:2001:69, punt 48 u 50; tat-12 ta' Frar 2004, Hamann International, C-337/01, EU:C:2004:90, punt 36, kif ukoll tal-11 ta' Lulju 2013, Harry Winston, C-273/12, EU:C:2013:466, punti 30 u 33). Bl-istess mod, il-Qorti tal-?ustizzja ddeq?idiet li merkanzija mqiegħda f'għana temporanja għandha titqies li tneq?iet mis-sorveljanza doganali jekk ji?i ddikjarat li din qiegħda fi pro?edura ta' tranżitu estern tal-Komunità, i?da ma għallietx il-għana u ma għietx ippreżentata lill-uffiċċju doganali tad-destinazzjoni, filwaqt li d-dokumenti ta' tranżitu għew ippreżentati lil dan tal-aq?ar (sentenza tat-12 ta' qunju 2014, SEK Zollagentur, C-75/13, EU:C:2014:1759, punt 33).

43 F'dan il-każ, mid-deq?ijoni tar-rinviju jirriq?ulta li l-uffiċċju doganali tad-destinazzjoni kkonstata defi?it fit-trasport tal-merkanzija, ji?ifieri tas-solvent, ta' 2 448 kg dovut għall-fatt li l-apparat ta' tbatil fil-parti ta' isfel tal-vagun b'tank inkwistjoni ma kienx ingħalaq korrettament jew kien bi għsara. F'dan ir-rigward, skont il-qorti tar-rinviju, l-Administratv? apgabtiesa (qorti amministrattiva re?jonali) ma stabbilixxietx b'mod iktar preq?i i?-qirkustanzi li fihom intilfet din il-merkanzija.

44 Irrispettivament minn dan, il-qorti tar-rinviju tipproq?edi fuq l-ipoteq?i ta' distruzzjoni totali jew ta' telf irrimedjabbli tal-merkanzija.

45 F'dan ir-rigward, skont l-Artikolu 37(1) tal-Kodiċi Doganali, merkanzija suq?etta għas-sorveljanza doganali tista' ti?i suq?etta għal kontrolli doganali.

46 Tali kontrolli doganali għandhom b'mod partikolari l-għan, skont il-punt 14 tal-Artikolu 4 ta' dan il-kodiċi, li jggarantixxu l-applikazzjoni korretta tar-regoli doganali u jistgħu jinkludu, fost oq?rajn, l-eq?ami tal-merkanzija, il-verifika ta' data li tinsab fid-dikjarazzjonijiet u l-verifika tal-eq?istenza u tal-awtentiq?ità ta' dokumenti kif ukoll il-kontroll ta' mezzi ta' trasport.

47 Issa, skont il-qurisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja q?itata fil-punti 41 u 42 ta' din is-sentenza, l-għibien ta' parti mill-merkanzija mqiegħda taqt il-pro?edura ta' tranżitu estern tal-Komunità jista', b'għala prinq?ipju, jikkostitwixxi t-tneq?ija tagħha mis-sorveljanza doganali, fis-sens tal-Artikolu 203(1) tal-imsemmi kodiċi, sa fejn, f'tali każ, l-awtoritajiet doganali huma effettivament prekluzi milli jaq?edu għal din il-parti tal-merkanzija u jwettqu l-kontrolli previsti fl-Artikolu 37(1) tal-istess kodiċi.

48 Madankollu, l-applikazzjoni tal-Artikolu 203(1) tal-Kodiċi Doganali hija q?ustifikata meta l-għibien tal-merkanzija jinvolvi riskju li din ti?i integrata, mingħajr approvazzjoni doganali, fis-sistema ekonomika tal-Unjoni (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tal-20 ta' Jannar 2005, Honeywell Aerospace, C-300/03, EU:C:2005:43, punt 20, kif ukoll tal-15 ta' Mejju 2014, X, C-480/12, EU:C:2014:329, punti 35 u 36).

49 Issa, dan ma huwiex il-każ tal-għibien ta' merkanzija minq?abba id-distruzzjoni totali tagħha jew it-telf irrimedjabbli tagħha, fejn dan tal-aq?ar huwa ddefinit, skont it-tieni paragrafu tal-Artikolu 206(1) tal-Kodiċi Doganali, b'għala l-impossibbiltà li l-merkanzija tintuq?a minn xi q?add, fil-każ ta' tnixxija ta' likwidu, b'għas-solvent inkwistjoni fil-kawq?a prinq?ipali, minn tank waqt it-trasport tiegħu. Fil-fatt, merkanzija li ma għadhiex teq?isti jew li ma tista' tintuq?a minn q?add ma tistax, għal din ir-ra?uni biss, ti?i integrata fis-sistema ekonomika tal-Unjoni.

50 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet preq?edenti, ir-risposta li għandha tingħata għall-ewwel

domanda hija li l-Artikolu 203(1) tal-Kodiċi Doganali għandu jiġi interpretat fis-sens li din id-dispożizzjoni ma tapplikax fil-każ fejn il-volum totali tal-merkanzija mqiegħda ta' t il-proċedura ta' tranżitu estern tal-Komunità ma jkunx ije ppreżentat lill-uffiċju doganali tad-destinazzjoni previst fil-kuntest ta' din il-proċedura, min'abba d-distruzzjoni totali jew it-telf irrimedjabbli ta' parti minn din il-merkanzija pprovat b'mod sodisfaċenti.

Fuq it-tieni domanda

51 Permezz tat-tieni domanda tagħha, magħmula fil-każ ta' risposta negattiva għall-ewwel domanda, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk l-Artikoli 204(1)(a) u 206 tal-Kodiċi Doganali għandhomx jiġu interpretati fis-sens li dawn id-dispożizzjonijiet japplikaw fil-każ fejn il-volum totali tal-merkanzija mqiegħda ta' t il-proċedura ta' tranżitu estern tal-Komunità ma jkunx ije ppreżentat lill-uffiċju doganali tad-destinazzjoni previst fil-kuntest ta' din il-proċedura, min'abba d-distruzzjoni totali jew it-telf irrimedjabbli ta' parti minn din il-merkanzija pprovat b'mod sodisfaċenti.

52 F'dan ir-rigward, għandu jiġi osservat, qabelxejn, li l-Artikoli 203 u 204 tal-Kodiċi Doganali għandhom kampijiet ta' applikazzjoni distinti. Mill-formulazzjoni tal-Artikolu 204 ta' dan il-kodiċi jirriżulta li dan l-artikolu jista' japplika biss fil-każijiet li ma jaqgħux ta' t l-Artikolu 203 tal-imsemmi kodiċi, li l-applikabbiltà tiegħu għall-fatti inkwistjoni għandha tiġi eżaminata l-ewwel (sentenzi tat-12 ta' Frar 2004, Hamann International, C-337/01, EU:C:2004:90, punti 28 sa 30, kif ukoll tad-29 ta' Ottubru 2015, B & S Global Transit Center, C-319/14, EU:C:2015:734, punti 25 sa 27).

53 Issa, fid-dawl tar-risposta mogħtija għall-ewwel domanda, peress li l-Artikolu 203(1) tal-Kodiċi Doganali ma japplikax f'dan il-każ, għandu jiġi vverifikat jekk is-sitwazzjoni inkwistjoni fil-kawża prinċipali taqax ta' t l-Artikolu 204(1)(a) ta' dan il-kodiċi.

54 Skont din id-dispożizzjoni tal-ażar, in-nuqqas ta' eżekuzzjoni, f'każijiet għajr dawk koperti mill-Artikolu 203 tal-Kodiċi Doganali, ta' wieċed mill-obbligi li jirriżultaw, fir-rigward ta' merkanzija sużetta għal dazji fuq l-importazzjoni, mill-użu tal-proċedura doganali li ta' tha tkun iet imqiegħda, jo'loq dejn doganali fuq l-importazzjoni.

55 Għal dak li jirrigwarda l-proċedura ta' tranżitu estern tal-Komunità, il-preżentazzjoni għal skopijiet doganali, lill-uffiċju doganali tad-destinazzjoni, ta' merkanzija intatta, tagħmel parti minn dawn l-obbligi skont l-Artikolu 96(1)(a) ta' dan il-kodiċi.

56 Għandu jiġi kkonstatat, f'dan ir-rigward, li f'irkustanzi b'al dawk fil-kawża prinċipali, il-preżentazzjoni lill-uffiċju doganali tad-destinazzjoni ta' volum ta' merkanzija inferjuri għal dak iddikjarat ta' t il-proċedura ta' tranżitu estern tal-Komunità lill-uffiċju doganali tat-tluq, wara d-distruzzjoni totali jew it-telf irrimedjabbli ta' parti minnha, ma tistax titqies b'ala l-preżentazzjoni ta' merkanzija intatta, fis-sens tal-Artikolu 96(1)(a) tal-imsemmi kodiċi.

57 Minn dan jirriżulta li tali preżentazzjoni għandha tiġi kklassifikata, fis-sens tal-Artikolu 204(1)(a) tal-istess kodiċi, b'ala n-nuqqas ta' eżekuzzjoni ta' wieċed mill-obbligi marbuta mal-proċedura ta' tranżitu estern tal-Komunità, li jo'loq, b'ala prinċipju, id-dejn doganali fuq l-importazzjoni għall-parti tal-merkanzija li ma tkunx iet ippreżentata lill-uffiċju doganali tad-destinazzjoni.

58 Madankollu, għandu jiġi osservat li l-Artikolu 206(1) tal-Kodiċi Doganali jipprevedi li, b'deroga għall-Artikolu 204(1)(a) ta' dan il-kodiċi, ebda dejn doganali fuq l-importazzjoni ma għandu jin'oloq fir-rigward ta' merkanzija speċifika, meta l-persuna kkonfermata tipproduġi l-prova li n-nuqqas ta' eżekuzzjoni tal-obbligi li jirriżultaw mill-użu tal-proċedura doganali li ta' tha din il-merkanzija tkun tqiegħdet jirriżulta mid-distruzzjoni totali jew mit-telf irrimedjabbli tal-imsemmija merkanzija b'ala ri'ultat tan-natura reali tal-merkanzija jew min'abba i'rkustanzi imprevedibbli

jew forza ma??uri.

59 Konsegwentement, g?andu ji?i vverifikat jekk it-tnixxija ta' likwidu, b?al solvent, minn tank, dovuta g?all-fatt li l-apparat ta' tbattil fil-parti ta' isfel tal-vagun b'tank inkwistjoni ma kienx ing?alaq korrettament jew kien bi ?sara, tistax ti?i klassifikata b?ala ?irkustanza imprevedibbli jew forza ma??uri.

60 F'dan ir-rigward, hemm lok li tiffakkar il-?urisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-?ustizzja li tg?id li, peress li l-kun?ett ta' "forza ma??uri" ma huwiex identiku fl-oqsma differenti ta' applikazzjoni tad-dritt tal-Unjoni, it-tifsira tieg?u g?andha ti?i stabbilita skont il-kuntest legali li fih jopera (sentenzi tat-18 ta' Di?embru 2007, Société Pipeline Méditerranée u Rhône, C?314/06, EU:C:2007:817, punt 25, kif ukoll tal-14 ta' ?unju 2012, CIVAD, C?533/10, EU:C:2012:347, punt 26).

61 Fil-kuntest tal-le?i?lazzjoni doganali, il-kun?etti ta' "forza ma??uri" u ta' "?irkustanzi imprevedibbli" huma t-tnejn li huma kkaratterizzati b'element o??ettiv, li jirrigwarda l-e?istenza ta' ?irkustanzi anormali u estranji g?all-operatur, u b'element su??ettiv, li jinvolve l-obbligu, g?all-persuna kkon?ernata, li tiprote?i ru?ha kontra l-konsegwenzi tal-avveniment anormali billi tie?u mi?uri xierqa ming?ajr ma tag?mel sagrifi??ji e??essivi (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tat-18 ta' Di?embru 2007, Société Pipeline Méditerranée et Rhône, C?314/06, EU:C:2007:817, punt 24; tal-14 ta' ?unju 2012, CIVAD, C?533/10, EU:C:2012:347, punt 28; id-digriet tal-21 ta' Settembru 2012, Noscira vs UASI, C?69/12 P, mhux ippubblikat, EU:C:2012:589, punt 39; id-digriet tal-President tal-Qorti tal-?ustizzja tat-30 ta' Settembru 2014, Faktor B. i W. G?sina vs Il?Kummissjoni, C?138/14 P, mhux ippubblikat, EU:C:2014:2256, punt 19, kif ukoll is-sentenza tal-4 ta' Frar 2016, C & J Clark International u Puma, C?659/13 u C?34/14, EU:C:2016:74, punt 192).

62 Barra minn hekk, peress li l-Artikolu 206(1) tal-Kodi?i Doganali jikkostitwixxi deroga g?ar-regola stabbilita fl-Artikolu 204(1)(a) tieg?u, il-kun?etti ta' "forza ma??uri" u ta' "?irkustanzi imprevedibbli", fis-sens tal-ewwel wa?da minn dawn id-dispo?izzjonijiet, g?andhom ji?u interpretati b'mod strett (ara, b'analo?ija, is-sentenzi tal-14 ta' ?unju 2012, CIVAD, C?533/10, EU:C:2012:347, punt 24; tal-4 ta' Frar 2016, C & J Clark International u Puma, C?659/13 u C?34/14, EU:C:2016:74, punti 190 u 191, kif ukoll tal-25 ta' Jannar 2017, Vilkas, C?640/15, EU:C:2017:39, punt 56).

63 Issa, fid-dawl tal-kriterji fformulati fil-punt 61 ta' din is-sentenza, g?andu ji?i kkonstatat li tnixxija ta' solvent, b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, fl-ipote?i fejn din ?iet ikkaw?ata mill-g?eluq inkorrekt ta' apparat ta' tbattil, ma g?andux jitqies b?ala ?irkustanza anormali jew estranja g?all-operatur attiv fil-qasam tat-trasport ta' sustanzi likwidi, i?da pjuttost b?ala l-konsegwenza ta' nuqqas tad-dili?enza normalment me?tie?a fil-kuntest tal-attività ta' dan l-operatur, b'tali mod li la l-element o??ettiv u lanqas l-element su??ettiv, li jkkaratterizzaw il-kun?etti ta' "forza ma??uri" u ta' "?irkustanzi imprevedibbli", imsemmija f'dak il-punt ma huma, f'dan il-ka?, issodisfatti.

64 G?al dak li jirrigwarda l-ipote?i ta' ?sara fl-apparat ta' tbattil, ma jistax ji?i esklu? li din i?-?irkustanza tkun ta' natura li tissodisfa l-kriterji stabbiliti fil-punt 61 ta' din is-sentenza jekk jirri?ulta li din hija anormali u estranja g?al tali operatur u jekk il-konsegwenzi tag?ha ma setg?ux ji?u evitati minkejja d-dili?enza kollha e?er?itata. Madankollu, hija il-qorti nazzjonali li g?andha tivverifika jekk dawn il-kriterji humiex issodisfatti. Fil-kuntest ta' din il-verifika, dik il-qorti g?andha b'mod partikolari tie?u inkunsiderazzjoni l-osservanza, minn operatori b?all-prin?ipal u t-trasportatur, tar-regoli u tar-rekwiziti fis-se?? g?al dak li jirrigwarda l-istat tekniku ta' tankijiet u s-sigurtà tat-trasport ta' sustanzi likwidi b?al solvent.

65 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet pre?edenti, ir-risposta li g?andha ting?ata g?at-tieni domanda hija li l-Artikolu 204(1) tal-Kodi?i Doganali g?andu ji?i interpretat fis-sens li, meta l-volum totali tal-merkanzija mqieg?da ta?t il-pro?edura ta' tran?itu estern tal-Komunità ma jkunx ?ie

ppre?entat lill-uffi??ju doganali tad-destinazzjoni previst fil-kuntest ta' din il-pro?edura, min?abba d-distruzzjoni totali jew it-telf irrimedjabbli ta' parti minn din il-merkanzija pprovat b'mod sodisfa?enti, din is-sitwazzjoni, li tikkostitwixxi n-nuqqas ta' e?ekuzzjoni ta' wie?ed mill-obbligi marbuta ma' din il-pro?edura, ji?ifieri dak li ti?i ppre?entata merkanzija intatta lill-uffi??ju doganali tad-destinazzjoni, to?loq, b?ala prin?ipju, dejn doganali fuq l-importazzjoni g?all-parti tal-merkanzija li ma tkunx ?iet ippre?entata lil dan l-uffi??ju. Hija l-qorti nazzjonali li g?andha tivverifika jekk ?irkustanza b?al ?sara fl-apparat ta' tbattil tissodisfax, f'dan il-ka?, il-kriterji li jikkarakterizzaw il-kun?etti ta' "forza ma??uri" u ta' "?irkustanzi imprevedibbli", fis-sens tal-Artikolu 206(1) tal-Kodi?i Doganali, ji?ifieri jekk jirri?ultax li din hija anormali u estranja g?al operatur attiv fil-qasam tat-trasport ta' sustanzi likwidi, u jekk il-konsegwenzi tag?ha ma setg?ux ji?u evitati minkejja d-dili?enza kollha e?er?itata. Fil-kuntest ta' din il-verifika, dik il-qorti g?andha b'mod partikolari tie?u inkunsiderazzjoni l-osservanza, mill-operaturi b?all-prin?ipal u t-trasportatur, tar-regoli u tar-rekwiziti fis-se?? g?al dak li jirrigwarda l-istat tekniku ta' tankijiet u s-sigurtà tat-trasport ta' sustanzi likwidi b?al solvent.

Fuq it-tielet domanda

66 Permezz tat-tielet domanda tag?ha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk l-Artikolu 2(1)(d) kif ukoll l-Artikoli 70 u 71 tad-Direttiva tal-VAT g?andhomx ji?u interpretati fis-sens li l-VAT hija dovuta g?all-parti totalment meqruda jew irrimedjabbilment mitlufa ta' merkanzija mqieg?da ta?t il-pro?edura ta' tran?itu estern tal-Komunità.

67 Skont l-Artikolu 2(1)(d) tad-Direttiva tal-VAT, l-importazzjonijiet ta' o??etti huma su??etti g?all-VAT. L-Artikolu 70 ta' din id-direttiva jistabbilixxi l-prin?ipju li l-fatt taxxabbli jse?? u l-VAT issir e?i?ibbli malli l-merkanzija ti?i importata. G?aldaqstant, l-Artikolu 71(1) ta' din id-direttiva jipprevedi, fl-ewwel subparagrafu tieg?u, li, meta l-o??etti jaqg?u, wara d-d?ul tag?hom fl-Unjoni, ta?t il-pro?edura ta' tran?itu estern tal-Komunità, il-fatt taxxabbli u l-e?i?ibbiltà tal-VAT ise??u biss fil-mument meta dawn l-o??etti jo?oru minn din il-pro?edura (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-11 ta' Lulju 2013, *Harry Winston*, C?273/12, EU:C:2013:466, punt 40).

68 Minn dawn id-dispo?izzjonijiet jirri?ulta li d-distruzzjoni totali jew it-telf irrimedjabbli ta' merkanzija mqieg?da ta?t il-pro?edura ta' tran?itu estern tal-Komunità jistg?u jwasslu g?as-se?? tal-fatt taxxabbli u g?all-e?i?ibbiltà tal-VAT biss jekk dawn jistg?u ji?u assimilati mal-?ru? ta' tali merkanzija minn din il-pro?edura.

69 F'dan ir-rigward, g?andu ji?i kkonstatat li peress li l-VAT hija min-natura tag?ha taxxa fuq il-konsum, hija tapplika g?all-o??etti u g?as-servizzi li jid?lu fis-sistema ekonomika tal-Unjoni u jistg?u jkun su??etti g?al konsum (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tas-7 ta' Novembru 2013, *Tulic?* u *Plavo?in*, C?249/12 u C?250/12, EU:C:2013:722, punt 35, kif ukoll tat-2 ta' ?unju 2016, *Eurogate Distribution* u *DHL Hub Leipzig*, C?226/14 u C?228/14, EU:C:2016:405, punt 65).

70 G?aldaqstant, il-?ru? ta' merkanzija mill-pro?edura ta' tran?itu estern tal-Komunità, li jwassal g?as-se?? tal-fatt taxxabbli u g?all-e?i?ibbiltà tal-VAT, g?andu jinftiehem li jkopri l-integrazzjoni ta' tali merkanzija fis-sistema ekonomika tal-Unjoni, li hija esklu?a fil-ka? ta' merkanzija ine?istenti jew li ma tista' tintu?a minn ?add (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tad-29 ta' April 2010, *Dansk Transport og Logistik*, C?230/08, EU:C:2010:231, punti 93 u 96).

71 Konsegwentement, sa fejn merkanzija totalment meqruda jew irrimedjabbilment mitlufa waqt li kienet tinsab ta?t il-pro?edura ta' tran?itu estern tal-Komunità ma tistax ti?i integrata fis-sistema ekonomika tal-Unjoni u, g?alhekk, ma tistax to?ro? minn din il-pro?edura, din la ma tista' titqies li ?iet "importata", fis-sens tal-Artikolu 2(1)(d) tad-Direttiva tal-VAT, u lanqas ma tista' tkun su??etta g?all-VAT f'dan ir-rigward.

72 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet pre?edenti, ir-risposta li g?andha ting?ata g?at-tielet

domanda hija li l-Artikolu 2(1)(d) kif ukoll l-Artikoli 70 u 71 tad-Direttiva tal-VAT għandhom jiġu interpretati fis-sens li l-VAT ma hijiex dovuta għall-parti totalment meqruda jew irrimedjabbilment mitlufa ta' merkanzija mqiegħda ta' t il-proċedura ta' tranżitu estern tal-Komunità.

Fuq ir-raba' domanda

73 Permezz tar-raba' domanda tagħha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk l-Artikolu 96(1)(a) flimkien mal-Artikolu 204(1)(a) u (3) tal-Kodiċi Doganali għandhomx jiġu interpretati fis-sens li l-prinzipal huwa responsabbli għall-qlas tad-dejn doganali ma' luq fir-rigward ta' merkanzija mqiegħda ta' t il-proċedura ta' tranżitu estern tal-Komunità, minkejja li t-trasportatur ma jkunx osserva l-obbligi tiegħu ta' t l-Artikolu 96(2) ta' dan il-kodiċi, b'mod partikolari dak li jippreveda din il-merkanzija intatta lill-uffiċju doganali tad-destinazzjoni, fit-terminu preskritt.

74 Skont l-Artikolu 96(1)(a) flimkien mal-Artikolu 204(1)(a) u (3) tal-imsemmi kodiċi, il-fatt li ma tiġix ippreveduta għal skopijiet doganali, lill-uffiċju doganali tad-destinazzjoni, merkanzija intatta mqiegħda ta' t il-proċedura ta' tranżitu estern tal-Komunità joqloq dejn doganali fuq l-importazzjoni. Skont l-Artikolu 204(3) tal-istess kodiċi, id-debitur tad-dejn doganali huwa l-persuna li għandu jeġgwixxi l-obbligi involuti fl-użu ta' din il-proċedura.

75 Għaldaqstant, skont l-Artikolu 96(1) tal-Kodiċi Doganali, huwa l-prinzipal li għandu jippreveda għal skopijiet doganali l-imsemmija merkanzija lill-uffiċju doganali tad-destinazzjoni. Skont l-Artikolu 96(2) ta' dan il-kodiċi, bla għajnejha għall-obbligi tal-prinzipal, it-trasportatur tal-imsemmija merkanzija huwa wkoll obligat li jipprevedaha intatta lill-uffiċju doganali tad-destinazzjoni.

76 F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-Ġustizzja diġà ddeċidiet li l-Artikolu 204 tal-imsemmi kodiċi huwa intiż li jiġgura applikazzjoni korretta tal-leġiżlazzjoni doganali. Fil-fatt, skont l-Artikoli 96(1) u 204(1) tal-istess kodiċi, il-prinzipal, fil-kwalità tiegħu ta' proprjetarju tal-proċedura ta' tranżitu estern, huwa d-debitur tad-dejn doganali li jirriżulta min-nuqqas ta' osservanza tad-dispożizzjonijiet dwar din il-proċedura. Ir-responsabbiltà hekk imputata lill-prinzipal hija intiża li tiġgura applikazzjoni diliġenti u uniformi tad-dispożizzjonijiet dwar din il-proċedura u li i-voluntarjament tajjeb tal-operazzjonijiet ta' tranżitu, fl-interess tal-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha (sentenza tal-15 ta' Lulju 2010, DSV Road, C-234/09, EU:C:2010:435, punt 30 u l-urisprudenza għall-istess).

77 Bl-istess mod, din ir-responsabbiltà hija indipendenti mill-*bona fide* tal-prinzipali u mill-fatt li l-ksur tal-proċedura ta' tranżitu estern tal-Komunità jirriżulta minn fatt li huwa estranju għalih (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat-3 ta' April 2008, Militzer & Münch, C-230/06, EU:C:2008:186, punt 49 kif ukoll il-urisprudenza għall-istess).

78 Barra minn hekk, l-imsemmija responsabbiltà ma titqiegħid inkwistjoni minn abba l-fatt li hija testendi wkoll, bis-saħħa tal-Artikolu 96(2) tal-Kodiċi Doganali, għal persuni oħra, b'at-trasportatur ta' merkanzija, sa fejn id-dispożizzjonijiet ta' dan il-kodiċi dwar il-proċedura ta' tranżitu estern tal-Komunità ma jipprevedu ebda eżenzjoni f'dan ir-rigward favur il-prinzipal. Fil-fatt, mill-formulazzjoni tal-Artikolu 96(2) tal-imsemmi kodiċi jirriżulta li l-obbligu tat-trasportatur ta' merkanzija li jipprevedaha intatta lill-uffiċju doganali tad-destinazzjoni tibqa' "[m]inkejja [bla għajnejha] għal l-obbligazzjonijiet tal-prinzipal" f'dan ir-rigward.

79 Minn dan jirriżulta li l-prinzipal huwa responsabbli għall-qlas tad-dejn doganali ma' luq fir-rigward ta' merkanzija mqiegħda ta' t il-proċedura ta' tranżitu estern tal-Komunità, anki jekk it-trasportatur ma jkunx osserva l-obbligi tiegħu ta' t l-Artikolu 96(2) tal-istess kodiċi.

80 Madankollu, din il-konklużjoni ma timplikax neċessarjament li l-prinzipal huwa l-unika

persuna responsabbli għall-?las ta' dan id-dejn doganali.

81 Fil-fatt, hekk kif jirri?ulta mill-punti 74 u 75 ta' din is-sentenza, jekk it-trasportatur ikun naqas milli jwettaq l-obbligu tiegħu li jippre?enta intatta merkanzija mqiegħda ta't il-pro?edura ta' tran?itu estern lill-uffi??ju doganali tad-destinazzjoni, huwa għandu jitqies, min?abba dan il-fatt, li huwa d-debitur tad-dejn doganali, li jimplika li, skont l-Artikolu 213 tal-Kodi?i Doganali, huwa responsabbli *in solidum*, flimkien mal-prin?ipal, għall-?las ta' dan id-dejn.

82 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet pre?edenti, ir-risposta li għandha tingħata għar-raba' domanda hija li l-Artikolu 96(1)(a) flimkien mal-Artikolu 204(1)(a) u (3) tal-Kodi?i Doganali għandhom ji?u interpretati fis-sens li l-prin?ipal huwa responsabbli għall-?las tad-dejn doganali ma?luq fir-rigward ta' merkanzija mqiegħda ta't il-pro?edura ta' tran?itu estern tal-Komunità, anki jekk it-trasportatur ma jkunx osserva l-obbligi tiegħu ta't l-Artikolu 96(2) ta' dan il-kodi?i, b'mod partikolari dak li jippre?enta din il-merkanzija intatta lill-uffi??ju doganali tad-destinazzjoni, fit-terminu preskritt.

Fuq il-?ames domanda

83 Permezz tal-?ames domanda, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk l-Artikolu 96(1)(a) u (2), l-Artikolu 204(1)(a) u (3) kif ukoll l-Artikolu 213 tal-Kodi?i Doganali għandhomx ji?u interpretati fis-sens li l-awtorità doganali ta' Stat Membru għandha l-obbligu li tiddikjara r-responsabbiltà *in solidum* tat-trasportatur li, b'mod parallel mal-prin?ipal, għandu jitqies b?ala responsabbli għall-?las tad-dejn doganali.

84 F'dan ir-rigward, għandu ji?i osservat li l-Artikolu 213 tal-Kodi?i Doganali jikkonferma l-prin?ipju ta' responsabbiltà *in solidum* fil-ka? ta' diversi debitori għall-istess dejn doganali, mingħajr la ma hija prevista regola iktar pre?i?a dwar l-implementazzjoni ta' din ir-responsabbiltà *in solidum* f'dispo?izzjonijiet o?ra ta' dan il-kodi?i u lanqas fid-dispo?izzjonijiet għall-implementazzjoni ta' dan tal-a??ar (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tas-17 ta' Frar 2011, Berel *et*, C?78/10, EU:C:2011:93, punti 42 u 43).

85 Issa, min-natura stess tar-responsabbiltà *in solidum* jirri?ulta li kull debitur huwa responsabbli għall-ammont totali tad-dejn u li l-kreditur jibqa', b?ala prin?ipju, liberu li jitlob il-?las ta' dan id-dejn lil debitur wie?ed jew iktar tal-għala tiegħu.

86 Hekk kif jirri?ulta mill-punti 76 sa 79 u 82 ta' din is-sentenza, skont l-Artikolu 96(1)(a) u l-Artikoli 204(1)(a) u 204(3) tal-Kodi?i Doganali, il-prin?ipal huwa responsabbli għall-?las tad-dejn doganali ma?luq fir-rigward ta' merkanzija mqiegħda ta't il-pro?edura ta' tran?itu estern tal-Komunità, anki jekk it-trasportatur ma jkunx osserva l-obbligi tiegħu ta't l-Artikolu 96(2) ta' dan il-kodi?i.

87 Minn dan jirri?ulta li l-Kodi?i Doganali, billi timponi din ir-responsabbiltà o??ettiva tal-prin?ipal, tistabbilixxi mekkani?mu ?uridiku ba?iku li jiffa?ilita, b'mod partikolari, l-i?vol?iment tajjeb tal-operazzjonijiet ta' tran?itu, fl-interess tal-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha (sentenza tal-15 ta' Lulju 2010, DSV Road, C?234/09, EU:C:2010:435, punt 30 u l-urisprudenza ??itata).

88 F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-?ustizzja ppre?i?at li l-mekkani?mu ta' responsabbiltà *in solidum* previst fl-Artikolu 213 ta' dan il-kodi?i jikkostitwixxi strument ?uridiku supplimentari mqiegħed għad-dispo?izzjoni tal-awtoritajiet nazzjonali, sabiex ti?i msa??a l-effika?ja tal-azzjonijiet tagħhom fil-qasam tal-irkupru tad-dejn doganali u tal-protezzjoni tar-ri?orsi proprji tal-Unjoni (sentenza tas-17 ta' Frar 2011, Berel *et*, C?78/10, EU:C:2011:93, punt 48).

89 Konsegwentement, għandu jiġi kkonstatat li, f'irkustanzi b'al dawk fil-kawża prinċipali, l-awtorità doganali ta' Stat Membru hija, ertament, obbligata li tiddikjara r-responsabbiltà tal-prinċipal. Madankollu, min-natura tal-mekkaniżmu ta' responsabbiltà *in solidum* imsemmi fil-punt 85 ta' din is-sentenza jirriżulta li din l-awtorità għandha l-possibbiltà, iġda mhux l-obbligu, li tiddikjara r-responsabbiltà *in solidum* tat-trasportatur.

90 Għandu jiġi ppreżentat, f'dan ir-rigward, li l-fatt li l-awtorità doganali ta' Stat Membru ma titlobx, fir-rigward ta' din ir-responsabbiltà *in solidum*, lit-trasportatur iġallas id-dejn doganali bl-ebda mod ma jippreżudika d-dritt tal-prinċipal li jressaq azzjoni kontra t-trasportatur.

91 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet preżedenti, ir-risposta li għandha tingħata għall-ames domanda hija li l-Artikolu 96(1)(a) u (2), l-Artikolu 204(1)(a) u (3) kif ukoll l-Artikolu 213 tal-Kodiċi Doganali għandhom jiġu interpretati fis-sens li l-awtorità doganali ta' Stat Membru ma għandhiex l-obbligu li tiddikjara r-responsabbiltà *in solidum* tat-trasportatur li, b'mod parallel mal-prinċipal, għandu jitqies b'ala responsabbli għall-ħlas tad-dejn doganali.

Fuq is-sitt u s-seba' domanda

92 Fid-dawl tar-risposta mogħtija għall-ames domanda, ma hemmx lok li tingħata risposta għas-sitt u għas-seba' domanda.

Fuq l-ispejje

93 Peress li l-proċedura għandha, fir-rigward tal-partijiet fil-kawża prinċipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tiddeċiedi fuq l-ispejje. L-ispejje sostnuti għas-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-Ġustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistgħux jiġu allsu lura.

Għal dawn il-motivi, Il-Qorti tal-Ġustizzja (It-Tmien Awla) taqta' u tiddeċiedi:

1) L-Artikolu 203(1) tar-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 2913/92, tat-12 ta' Ottubru 1992, li jwaqqaf il-Kodiċi Doganali tal-Komunità, kif emendat bir-Regolament (KE) Nru 648/2005 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tat-13 ta' April 2005, għandu jiġi interpretat fis-sens li din id-dispożizzjoni ma tapplikax fil-każ fejn il-volum totali tal-merkanzija mqiegħda ta't il-proċedura ta' tranżitu estern tal-Komunità ma jkunx ipe ppreżentat lill-uffiċċju doganali tad-destinazzjoni previst fil-kuntest ta' din il-proċedura, minħabba d-distruzzjoni totali jew it-telf irrimedjabbli ta' parti minn din il-merkanzija pprovat b'mod sodisfaċenti.

2) L-Artikolu 204(1) tar-Regolament Nru 2913/92, kif emendat bir-Regolament Nru 648/2005, għandu jiġi interpretat fis-sens li, meta l-volum totali tal-merkanzija mqiegħda ta't il-proċedura ta' tranżitu estern tal-Komunità ma jkunx ipe ppreżentat lill-uffiċċju doganali tad-destinazzjoni previst fil-kuntest ta' din il-proċedura, minħabba d-distruzzjoni totali jew it-telf irrimedjabbli ta' parti minn din il-merkanzija pprovat b'mod sodisfaċenti, din is-sitwazzjoni, li tikkostitwixxi n-nuqqas ta' eżekuzzjoni ta' wieċed mill-obbligi marbuta ma' din il-proċedura, jiġifieri dak li tiġi ppreżentata merkanzija intatta lill-uffiċċju doganali tad-destinazzjoni, to'loq, b'ala prinċipju, dejn doganali fuq l-importazzjoni għall-parti tal-merkanzija li ma tkunx iet ippreżentata lil dan l-uffiċċju. Hija l-qorti nazzjonali li għandha tivverifika jekk i'rkustanza b'al i sara fl-apparat ta' tbatil tissodisfax, f'dan il-każ, il-kriterji li jikkarakterizzaw il-kunċetti ta' "forza ma'uri" u ta' "i'rkustanzi imprevedibbli", fis-sens tal-Artikolu 206(1) tar-Regolament Nru 2913/92, kif emendat bir-Regolament Nru 648/2005, jiġifieri jekk jirriżultax li din hija anormali u estranja għal operatur attiv fil-qasam tat-trasport ta' sustanzi likwidi, u jekk il-konsegwenzi tagħha ma setgħux jiġu evitati minkejja d-diliġenza kollha eżerċitata. Fil-kuntest ta' din il-verifika, dik il-qorti għandha b'mod partikolari tiegħu inkunsiderazzjoni l-osservanza, minn operaturi b'all-prinċipal u t-

trasportatur, tar-regoli u tar-rekwiziti fis-se?? g?al dak li jirrigwarda l-istat tekniku ta' tankijiet u s-sigurtà tat-trasport ta' sustanzi likwidi b?al solvent.

3) L-Artikolu 2(1)(d) kif ukoll l-Artikoli 70 u 71 tad-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE, tat-28 ta' Novembru 2006, dwar is-sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud, g?andhom ji?u interpretati fis-sens li l-VAT ma hijiex dovuta g?all-parti totalment meqruda jew irrimedjabbilment mitlufa ta' merkanzija mqieg?da ta?t il-pro?edura ta' tran?itu estern tal-Komunità.

4) L-Artikolu 96(1)(a) flimkien mal-Artikolu 204(1)(a) u (3) tar-Regolament Nru 2913/92, kif emendat bir-Regolament Nru 648/2005, g?andhom ji?u interpretati fis-sens li l-prin?ipal huwa responsabbli g?all-?las tad-dejn doganali ma?luq fir-rigward ta' merkanzija mqieg?da ta?t il-pro?edura ta' tran?itu estern tal-Komunità, anki jekk it-trasportatur ma jkunx osserva l-obbligi tieg?u ta?t l-Artikolu 96(2) ta' dan ir-regolament, b'mod partikolari dak li jippre?enta din il-merkanzija intatta lill-uffi??ju doganali tad-destinazzjoni, fit-terminu preskritt.

5) L-Artikolu 96(1)(a) u (2), l-Artikolu 204(1)(a) u (3) kif ukoll l-Artikolu 213 tar-Regolament Nru 2913/92, kif emendat bir-Regolament Nru 648/2005, g?andhom ji?u interpretati fis-sens li l-awtorità doganali ta' Stat Membru ma g?andhiex l-obbligu li tiddikjara r-responsabbiltà *in solidum* tat-trasportatur li, b'mod parallel mal-prin?ipal, g?andu jitqies b?ala responsabbli g?all-?las tad-dejn doganali.

Firem

* Lingwa tal-kaw?a: il-Latvjan.